

Miljøbevisst renhold gir gevinster

SINTEF Byggforsk

www.sintef.no/byggforsk

Kontaktpersoner

Steinar K. Nilsen, steinar.nilsen@sintef.no

Byggforvaltning 700.209 beskriver prinsipper for moderne, miljøbevisst renhold *med fokus på kvalitet i begrepet videste forstand*, i tråd med «Beste Praksis Renhold». Begrepet «Beste Praksis Renhold» ble etablert i forbindelse med omstilling av renholdet i Forsvarsbygg i 2002–2004. Begrepet er nå vanlig i renholdsbransjen som betegnelse på moderne renhold med fokus på ytre miljø, innemiljø, arbeidsmiljø og kostnader.

Bakgrunn

Byggforsk gjennomførte i 2001 en undersøkelse på oppdrag for det danske Miljømærkesekretariatet (Nordisk Svanemerking). I de fire nordiske landene som var omfattet av undersøkelsen, ble det i forbindelse med renhold årlig forbrukt: 73 000 tonn rengjøringskjemikalier, hvorav 11 000 tonn tørrstoff, 140 millioner kWh elektrisk strøm til drift av rengjøringsmaskiner, 100 millioner liter fossilt brensel til transport og 4,5 milliarder liter vann.

I tillegg ble det produsert ca 35 000 tonn avfall i form av emballasje, plastposer, mopper, kluter osv. Undersøkelsen bekreftet altså at profesjonelt renhold er svært ressurskrevende og belaster miljøet.

Prinsipper for miljøbevisst renhold

«Beste Praksis Renhold» bygger på følgende hovedprinsipper:

- regelmessig renhold av alle overflater i lokalene, med spesiell fokus på støvdepoter
- kvalitetsbasert renholdsopplegg bygd på kvalitetskrav og kontrollrutiner som beskrevet i NS-INSTA 800
- mest mulig bruk av moderne, tørrere rengjøringsmetoder
- jevnlig vedlikehold av golv- og inventaroverflater med polisher eller andre pleiemidler
- beregning av renholdstid etter moderne prinsipper basert på nøkkeltall
- leveranse tilpasset lokale behov og ønsker
- miljøfokus i hele leveransen

Innføring av kvalitetsstyrt renhold og bruk av moderne, såkalt tørrere rengjøringsmetoder, gir både miljømessige og økonomiske gevinster. Med økt fokus på miljømessige og kostnadmessige sider ved profesjonelt renhold, er prinsippene for miljøbevisst renhold og omstillingsprosesser beskrevet i to nye anvisninger i Byggforskserien.

Tørrere metoder

Til rengjøring skal man bruke så lite fuktighet og kjemikalier som mulig. Tørrere metoder innebærer å bruke moderne moppesystemer for tørr og fuktig rengjøring av harde golv, og tørre inventarmopper og mikrofiberkluter til rengjøring av innredning og inventar. Undersøkelser har vist at metodene gjør godt rent.

Miljøfokus ved gjennomføring

Et miljøbevisst renhold bør tilfredsstillende kravene til svanemerking av renholdstjenester utarbeidet av Nordisk Miljømærking. Det innebærer å tenke miljø ved vurdering av renholdsbehov og valg av rengjøringsmetode.

Rengjøringsmidler benyttes kun når det er absolutt påkrevd for å fjerne smuss. Sparsom bruk av rengjøringsmidler er spesielt viktig ved rengjøring av romtyper som utgjør en stor andel av bygningsarealet, for eksempel kontorer og korridorer i kontorbygninger og klasserom i skoler.

Kjøp av renholdstjenester

Ved kjøp av renholdstjenester med «Beste Praksis Renhold» må krav til leveransen komme klart fram av anbudsdokumentene. Kravene kan beskrives ved å henvise til krav og anbefalinger gitt i *Byggforvaltning 700.209*. «Ren Utvikling» og «Godkjent Renholdsbedrift» er godkjeningsordninger for leverandører av renholdstjenester. Ordningene er frivillige.

Erfaringer

Byggforsk gjennomførte i 2000–2001 en intervjuundersøkelse om rengjøringskvalitet, innemiljø og produktivitet. Effektene av en kontrollert heving av rengjøringskvaliteten med fokus på støv på overflater i en kontorbygning ble undersøkt.

Spørreundersøkelsene avdekket:

- redusert forekomst av trøtthet, irriterte øyne og klager på opplevelse av tørr luft

Miljømerker på det norske markedet, fra venstre: det europeiske «EU-Blomsten», det nordiske «Miljømerket Svanen» og det svenske «Bra Miljøval».

- bedret selvrapportert konsentrasjonsevne og produktivitet
  - reduksjon på 39 % i kortidsfravær
  - renholdskostnadene ble redusert med 17,4 %
- Andre undersøkelser bekrefter at rengjørings-tekniske tiltak kan gi forbedret innemiljø. Blant annet har Statens Arbeidsmiljøinstitutt funnet at grundig rengjøring av tepper og åpne, fylte bokhyller kan gi stor reduksjon av svevestøv i romlufta (28 %) og slimhinneirritasjoner blant brukerne (33 %).

Renholdsfunksjonen i Forsvarsbygg har siden 2002 vært gjennom en omfattende omstillingsprosess. Første del av prosessen ble gjennomført med bistand fra Byggforsk. Prosjektet er eksempel på et «vinn-vinn»-prosjekt hvor miljøriktige løsninger medfører både økonomiske besparelser og fornøyde medarbeidere og kunder.

Omstilling til et miljøbevisst renhold

Byggforvaltning 700.210 gir råd om hvordan omstilling til miljøbevisst renhold kan gjennomføres trinn for trinn, og det gis eksempler fra vellykkede omstillingsprosesser som SINTEF Byggforsk har hatt ansvaret for.

Les mer i Byggforskserien

700.209 *Prinsipper for miljøbevisst renhold.*
"Beste praksis renhold"

700.210 *Omstilling til et miljøbevisst renhold.*
"Beste praksis renhold"

<http://bks.byggforsk.no>